

***Ureditev zaposlovanja in dela
tujcev v Republiki Sloveniji in
izvajanje Sporazumov o
zaposlovanju Srbija, BIH***

ZRSZ- pravna služba - TUJINA

g. Miho Šepec
19. 5. 2021

Podatki o izdanih DD in Soglasjih k ED

Izdana Soglasja in DD od 2016 do 2020			
leto	Soglasja k ED	DD	Skupaj
2016	9.267	7.033	16.300
2017	12.134	12.546	24.680
2018	20.889	18.049	38.938
2019	26.417	17.030	43.447
2020	20.875	15.636	36.511

Podatki o izdanih Delovnih Dovoljenjih

DELOVNA DOVOLJENJA					
Oznake vrstic	2016	2017	2018	2019	2020
1. Dovoljenja za zaposlitev – CRO	1.787	2.321	1.289		
2. Dovoljenje za delo - SEZ/KMET	432	301	664	859	749
3. Delovna d. Sporazum BIH	4.773	9.923	16.090	15.733	13.131
4. Delovna d. Sporazum Srb				428	1.756
Skupna vsota	7.033	12.546	18.049	17.030	15.636

Podatki o izdanih Soglasjih k ED

SOGLASJA K ENOTNEMU DOVOLJENJU					
Oznake vrstic	2016	2017	2018	2019	2020
1. Soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo (osebno delovno dovoljenje)	2.214	1.819	1.843	2.384	2.863
3. Soglasje za zaposlitev	3.293	5.284	11.001	11.681	5.408
4. Soglasje k podaljšanju zaposlitve	2.048	2.518	4.833	7.994	8.222
5. Soglasje k pisni odobritvi	153	682	1.398	2.540	3.064
6. Soglasje k modri karti	29	32	52	69	95
7. Soglasje za napotene delavce	421	374	440	346	262
8. Soglasje za usposabljanje	94	143	133	164	74
9. Soglasje za individualne storitve	16	13	9	7	8
10. Soglasje za zastopnika	892	1.182	1.037	1.023	774
11. Soglasje za sezonsko delo	107	87	143	209	105
Skupna vsota	9.267	12.134	20.889	26.417	20.875

Podatki o izdanih Soglasjih k ED

Izdana soglasja	2016	2017	2018	2019	2020
Oznake vrstic					
1.1. Tujec najmanj poklicno izobrazbo	776	669	728	996	1.267
1.2. Tujec najmanj 30 mesecev zaposlitve	1.401	1.116	1.077	1.340	1.548
1.3. Tujec izobrazba zadnji dve leti	37	33	38	48	48
10.1. Zastopniki več kot 6 mesecev	819	1.089	906	939	701
10.2. Zastopniki manj kot 6 mesecev	73	93	131	84	73
3.1. Nova zaposlitev tujca	2.019	2.451	2.793	2.751	1.989
3.3. Nova zaposlitev visoka izobrazba	35	75	65	78	30
3.4. Nova zaposlitev denarno nadomestilo	1	1			11
3.5. Nova zaposlitev brez kontrole trga	1.231	2.746	8.118	8.841	3.376
4.1. Podaljšana zaposlitev tujca	2.048	2.518	4.833	7.994	8.222
5.2. Zamenjava delodajalca	148	656	1.354	2.487	3.002
6.1. Izdaja modre karte	20	23	42	46	61
7.1. Izvajanje storitev	367	253	310	236	238
Skupna vsota	9.267	12.134	20.889	26.417	20.875

Podatki o izdanih Soglasjih k ED

SOGLASJA K E.D - PO DRŽAVLJANSTVU					
Oznake vrstic	2016	2017	2018	2019	2020
Pozitivno delovno dovoljenje - DA	9.267	12.134	20.889	26.417	20.875
ALBANIJA	10	9	57	146	99
ČRNA GORA	52	84	170	213	231
INDIJA	70	56	85	101	85
IRAN, ISLAMSKA REPUBLIKA	10	17	50	83	41
KITAJSKA	217	201	291	437	352
KOSOVO	934	1.782	5.124	8.641	8.521
RUSKA FEDERACIJA	625	592	661	693	561
SEVERNA MAKEDONIJA	657	1.094	2.378	2.822	2.480
SRBIJA	4.266	6.042	9.824	10.974	6.386
TURČIJA	30	56	92	105	219
UKRAJINA	372	383	464	472	418
Skupna vsota	9.267	12.134	20.889	26.417	20.875

I. Pravni viri

Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev /ZZSDT, Ur.l.RS, št. 47/2015 – od 01.9.2015/ +novela Ur.l.RS, št. 59/2017, 31/2018, 57/2021 + ZČmIS, Ur.l.RS, št. 10/2017/

Odredba o določitvi poklicev v katerih zaposlitev tujcev ni vezana na trg dela /Ur.l.RS, 200/2020 – veljavnost do 31.12.2021/

Pravilnik o načinu sporočanja podatkov o prostem delovnem mestu - obr.PDM-KTD

Zakon o tujcih – Ztuj 2 UPB6, Ur.l.RS, št. 1/2018, Ztuj-2F, Ur.l.RS, št.57/2021

Sporazum o zaposlovanju državljanov BIH v Republiki Sloveniji /Ur.l.RS,št. 92/2012,29/2017/

Sporazum o zaposlovanju državljanov Srbije v Republiki Sloveniji /Ur.l.RS,št. 38/2019/

Zakon o čezmejnem izvajanju storitev /Ur.l.RS, št.10/2017/

Zakon o splošnem upravnem postopku - ZUP

Zakon o urejanju trga dela – ZUTD /tujci, status brezposelne osebe

Zakon o delovnih razmerjih – ZDR-1

Zakon o preprečevanju zaposlitve in dela na črno - ZPDZČ-1

Ustava Republike Slovenije

Temeljni cilji ureditve – javni interes

Zaposlovanje tujcev poteka praviloma na enak način kot zaposlovanje domačih, razen posebnih določil, ki jih določa zakon /ZZSDT, ZTuj/

Zakonodaja zagotavlja prioriteto zaposlovanje domačih državljanov
/novo zaposlovanje tujcev možno le, če za zaposlitev ni ustreznih domačih kandidatov/

Zakonodaja mora zagotavljati delodajalcem zadosten obseg potrebnih delavcev

Zakonodaja mora upoštevati posebne okoliščine na strani tujcev
/družinski člani, potomci, stalno preb., begunci, žrtve trgovine z ljudmi/

Zakonodaja mora zagotavljati ustrezno pravno varstvo tujih delavcev
/prepoved zaposlovanja pri nesolidnih delodajalcih, postopki prenehanja del.razmerja/

Preprečevanje zlorab

II. Temeljna načela pri urejanju zaposlovanja in dela tujcev

Zakonodaja na enem mestu /ZZSDT/ ureja vsakršno pridobitno dejavnost tujcev v RS

- **vsak tujec, ki dela na območju RS mora imeti ED, DD, prijavo dela oz. izjemo določeno v zakonu**
- **tujec lahko dela opravlja samo tisto delo ali zaposlitev, za katero ima izdano DD ali soglasje k ED in IL /ZZSDT 4. odst. 7čl./**

Izjeme:

- **osebe s prostim dostopom na trg dela /tujci s stalnim prebivanjem, družinski člani slovenskih državljanov, državljeni EU in njihovi družinski člani, osebe s posebno zaščito**
- **tujci, ki jih zakonodaja izrecno ne zadeva /5.čl. ZZSDT: duhovniki, člani DKP, prevozniki, športniki (prvih 90 dni), umetniki, posl. obiskovalci, redni študenti in dijaki za delo preko študentskih servisov**

-

III. VRSTE POSTOPKOV – kategorije tujcev

- 1. Tujci iz 3. držav – ENOTNO DOVOLJENJE ZA PREBIVANJE IN DELO**
- 2. Tujci iz 3. držav, ki imajo izdano DP iz drugih razlogov kot zaposlitev ali delo – postopek po 33.čl. ZZSDT**
- 3. Tujci iz 3. držav - sezonsko delo do 90 dni – DD nad 90 dni -ED**
- 4. Tujci iz SRBIJE – DD po Sporazumu in ENOTNO DOVOLJENJE**
- 5. Tujci iz BIH – DD po Sporazumu in ENOTNO DOVOLJENJE**
- 6. Državljeni EU – zaposlitev - prost dostop na trg dela**
- 7. Napotovanje delavcev s strani delodajalcev iz EU
/ izvajanje storitev - spletna prijava**
- 8. Prijave kratkotrajnih storitev in dela zastopnikov**

Tujci, ki imajo prost dostop na trg dela /DSP, druž.člani slo.drž, begunci, prosilci za MZ, žrtve trgovine z ljudmi, nezakonitega zapos.

Tujci, za katere se ZZSDT ne uporablja

IV. Vrste Soglasij k ED /prejšnja DZ, DD in ODD/

Soglasje za zaposlitev /Prejšnje Dovoljenje za zaposlitev/

- Nova zaposlitev /Podaljšanje zaposlitve/ Zamenjava zaposlitve – Pisna odobritev
- za redne zaposlitve tujcev /možno le za polni delovni čas, razen za tujce z VŠ izobrazbo/
- kontrola trga dela pri novih zaposlitvah

DD – Dovoljenje za delo / Soglasje

- za zastopnike
- za pogodbeno dela
- za usposabljanje
- Za individualne storitve
- za napotene delavce /izvajanje storitev, gibanje znotraj družb, za usposabljanje
- za sezonsko delo

ODD – / Soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo/

- za tujca s poklicno izobrazbo, ki je bil v zadnjih 2.-eh letih vsaj 20 mesecev zaposlen v RS
- za tujca, ki je bil v zadnjih 3.-eh letih vsaj 30 mesecev zaposlen v RS
- za tujca, ki je končal VŠ izobrazbo v RS
- za tujca, ki je imel status raziskovalca

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C)

Najpomembnejše novosti

1. novi razlogi za prepoved zaposlovanja tujcev:
 - če je bil delodajalec pravnomočno kaznovan -globa po 1., 18. in 19. točki prvega odstavka 76. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) – eno leto od pravnomočnosti.
 - pravnomočno izrečena globa po 8., 11., 29. in 34. točki prvega odstavka 76. člena ZVZD-1 – dve leti od pravnomočnosti odločbe;
 - pravnomočno izrečena globa po 179. členu Zakona o urejanju trga dela (ZUTD/ dve leti od pravnomočnosti odločbe.«.
2. dodatni pogoj za zaposlitev tujca, prejemnika DN za brezposelnost »pod pogojem, da delodajalec v zadnjih štirih mesecih ni odpuščal iz poslovnih razlogov delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta.«. -uporaba po 26.5.2022
3. nov razlog za umik soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo – č tujec več kot šest mesecev zaporedoma ni prijavljen v socialno zavarovanje in v času odločanja o umiku ni prijavljen v socialno zavarovanje.«. -uporaba po 26.5.2022

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C)

Ostale novosti:

- soglasje za opravljanje pripravništva,
/pole mnenja o ustreznosti programa potrebna tudi kontrola trga dela/
- olajšanje podaljšanja zaposlitve tujca, ki ima izdano dovoljenje za prebivanje iz drugih razlogov kot zaposlitev ali delo pri istem delodajalcu, (33. člen)
- določbe ZZSDT se ne uporabljajo za tujce, ki želijo v Republiki Sloveniji opravljati prostovoljno delo, v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljno delo

Organi, ki sodelujejo v postopkih urejanja dela tujcev

- **ZRSZ** – kontrola trga dela, izdaja soglasij, izdaja IL- 33.čl.ZZSDT, izdaja DD /DD-BIH, DD-sez do 90 dni/
 - kontrola realizacije DD/ED
- **UE** – sprejem vlog in izdaja DP in ED, vročanje ED
- **DKP** - sprejem vlog , vročanje ED /za tujce, ki še nimajo bivanja v RS/
- **ZZZS** – prijava v zavarovanje
- **IRSD, FURS** – nadzor nad zakonitostjo dela tujcev
- **FURS** – preverjanje izpolnjevanja davčnih obveznosti
- **Policija** – nadzor kršitev ZTuj, KZ-1

Naloge Zavoda v postopkih urejanja zaposlovanja tujcev

Območne službe:

- **Kontrola trga dela,**
- **Izdaja IL- 33.čl.ZZSDT,**
- **Evidenca BO**
- **Uveljavljanje pravice do DN**

CS – Pravna služba – Oddelek za izdajo delovnih dovoljenj

- **Izdaja soglasij k Enotnemu dovoljenju**
- **Izdaja DD-BIH, DD-SRBIJA, DD-sez do 90 dni/**
- **Kontrola realizacije DD/ED**
- **Evidenca tujcev z ED, DD, IL po 33. čl. , prijave dela**

Naloge Zavoda v postopkih urejanja zaposlovanja tujcev

Tujci - evidenca BO

ZUTD 8.člen

(2) Za brezposelno osebo po tem zakonu se štejejo tudi tujec z državljanstvom države, ki ni članica EU, EGP ali Švicarske konfederacije in ima prost dostop na slovenski trg dela, tujec z veljavnim enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo, izdanim na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, tujec z modro karto EU ter tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o pravočasno vloženi vlogi za izdajo nadaljnjega dovoljenja za prebivanje ter na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve izpolnjuje pogoje za prejemanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v Republiki Sloveniji, dokler prejema to nadomestilo.

Imetniki DD-BIH, ki imajo prost dostop na trg dela in nimajo DN so lahko v evidenci največ 1 mesec.

Naloge Zavoda v postopkih urejanja zaposlovanja tujcev

ZZSDT 9. člen – predhodna kontrola trga dela)

- (1) Delodajalec lahko pred vložitvijo vloge za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo pridobi obvestilo zavoda o tem, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne brezposelne osebe, brez navedbe osebnih podatkov.**
- (2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka delodajalec pridobi na podlagi sporočila o prostem delovnem mestu, vloženega pri zavodu. Zavod posreduje obvestilo iz prejšnjega odstavka vlagatelju v petih delovnih dneh od prejema sporočila o prostem delovnem mestu.**
- (3) Obvestilo zavoda, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih brezposelnih oseb, se šteje kot dokazilo o izpolnjenem pogoju iz 1. točke prvega odstavka 17. člena, 1. točke prvega odstavka 29. člena ter 3. točke prvega odstavka 30. člena tega zakona, če je bila vloga za izdajo enotnega dovoljenja, modre karte EU, pisne odobritve ali dovoljenja za sezonsko delo vložena v 30 dneh od izdaje obvestila.**

Postopek kontrole trga dela se izvede na podlagi prijave prostega delovnega mesta na obr. PDM-KTD

Naloge Zavoda v postopkih urejanja zaposlovanja tujcev

Deficitarni poklici – Odredba o določitvi poklicev, v katerih zaposlitev tujca ni vezana na kontrolo trga dela - ni potrebno predhodno preverjanje trga dela za naslednje skupine poklicev:

- varilci (koda 7212);**
- vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev (koda 8332);**
- orodjarji (koda 7222);**
- elektroinštalaterji (koda 7411);**
- zidarji (koda 7112);**
- tesarji (koda 7115);**
- kuharji (koda 5120);**
- elektromehaniki (koda 7412)**

Za delodajalca se lahko v koledarskem letu izda največ 100 soglasij brez kontrole trga dela

TEMELJNI POGOJI ZA IZDAJO SOGLASJA ZA ZAPOSILITEV

Pogoji na strani delodajalca

- ustrezna registracija,
- aktivno poslovanje**, podjetja starejša od 6 mesecev – zaposlitev/prilivi
nova podjetja /registracija manj kot 6 mesecev-investicija/
- nekaznovanost, ki ima za posledico prepoved zaposlovanja tujcev!
- poravnane davčne obveznosti

Pogoji na strani tujca

- v skladu s pogoji delovnega mesta na obr. PDM-1
- v primerih BKTD se obvezno zahteva dokazilo o obvladovanju znanj!
- nekaznovanost

Obstoj ustreznih kandidatov v evidenci ZRSZ /kontrola trga dela/

Deficitarni poklici – Odredba o določitvi poklicev, v katerih zaposlitev tujca ni vezana na trg dela

POSTOPEK ZAPOSLOTITVE TUJCA PO 33. ČI. ZZSDT

Postopek velja le za tujce, ki imajo izdano DP zaradi drugih razlogov kot delo ali zaposlitev /študenti, družinski člani tujca/

OS ZRSZ na podlagi vloženega PDM, kjer je navedeno, da gre za tujca, ki ima izdano DP zaradi drugih razlogov, preveri obstoj ustreznih kandidatov v evidenci in v primeru neobstoja pošlje Obvestilo in Informativni list za tujca z izdanim DP iz drugih razlogov:

- Delodajalcu
- Upravni enoti
- IRSD

Informativni list omogoča zaposlitev šele s potrditvijo upravne enote!

Izdani Informativni list velja tudi ob podaljšanju DP, če gre za neprekinjeno zaposlitev na istem delovnem mestu

Zaposlitev tujcev na podlagi Sporazuma Srbija, BIH

1. Temeljne določbe

Zaposlovanje delavcev iz Srbije /BIH/ se po uveljavitvi Sporazuma lahko izvaja le na podlagi določil Sporazuma

Za ureditev zaposlitve je potrebno pridobiti delovno dovoljenje, ki potem v postopku izdaje enotnega dovoljenja za prebivanje in delo velja kot soglasje.

Osnovni pogoji za zaposlitev po Sporazumu:

Pogoji za zaposlitev na podlagi določil ZZSDT

Dodatni pogoji na podlagi določil Sporazuma:

- da so kandidati starejši od 18 let
- da so kandidati prijavljeni pri Zavodu v tujini /ARZ-BIH, NSZ/

V primeru strokovne zaposlitve prijava pri Zavodu ni potrebna /3. odst. 3. čl. Sporazuma/

TEMELJNI POGOJI ZA IZDAJO DD -Sporazum BIH, Srbija

1. Predhodni postopek preverjanja pogojev za zaposlitev - ZRSZ

kontrola trga dela - Obvestilo o obstoju ustreznih kandidatov

kontrola delodajalca – Registracija, FURS, nekaznovanost, aktivno poslovanje

Obvestilo: Osnovni podatki o delodajalcu in delovnem mestu

2. Preverjanje kandidata pri NSZ Srbije, ARZ-BIH

/kandidat mora biti prijavljen v evidenci/

3. Postopek izdaje DD-BIH, DD-SRBIJA

DD se izdaja za obdobje 3-eh let

/1. leto mora biti delavec zaposlen pri delodajalcu, ki je pridobil dovoljenje, potem pa ima prosto izbiro delodajalca!!/

Izjeme: - v primeru delavca, ki pri ZRSZ uveljavi pravico do DN

- v primeru izredne odpovedi s strani delavca /po 111. čl. ZDR-1/

4. V postopku izdaje Enotnega dovoljenja se DD-BIH, DD-SRB šteje kot soglasje

Postopek izdaje DD po Sporazumu se uporablja le v primeru zaposlitve delavcev, ki prihajajo neposredno iz BIH ali Srbije

TEMELJNI POGOJI ZA IZDAJO DD -Sporazum BIH, Srbija

Razen primerov po Sporazumu, /DN, izredna odpoved/, je potrebno za zamenjavo pridobiti **NOVO DOVOLJENJE**, ki se izda po modificiranem postopku /brez ponovnega soglasja ARZ/

Postopek se začne z vložitvijo prijave PDM-KTD pri Zavodu RS za zaposlovanje /kjer se obkroži rubrika 3 d./delavec, ki prihaja na podlagi Sporazuma z BIH/.

Ker ima delavec še veljavno enotno dovoljenje za prebivanje in delo, v tovrstnih primerih podatkov o delavcu in dokumentacije ni potrebno ponovno pošiljati na ARZ-BIH, ampak lahko takoj po oddaji PDM-KTD, vložite vlogo za novo dovoljenje pri ZRSZ.

Ob vlogi pojasnite situacijo /da je delavec že imel izdano dovoljenje po Sporazumu z BIH in mu je zaposlitev pri prejšnjem delodajalcu prenehale pred enim letom/ in vlogi priložite izjavo delavca, da se odreka pritožbi na razveljavitev predhodnega dovoljenja, saj brez razveljavitve prejšnjega dovoljenja ni možna izdaja novega dovoljenja.

Glede na to, da se v takih primerih preverjajo le pogoji na strani delodajalca /registracija, aktivno poslovanje, davčne obveznosti, nekaznovanost/, kar se vsaj v praksi preverja tako v predhodnem postopku kot tudi v postopku izdaje DD, je smiselno, da v tovrstnih primerih zadeve /oba postopka, 11153 in 11150/ rešuje ista svetovalka.

V praksi se bo na podlagi zahtevka svetovalke, ki rešuje vlogo 11150, isti svetovalki dodelil tudi postopek 11153, ker gre drugače za podvajanje postopka in nepotrebno pošiljanje dokumentacije v BIH, kar povzroča zmedo in nepotrebno podvajanje dela.

PRIJAVE STORITEV IN PRIJAVA DELA ZASTOPNIKA

1. izvajanje storitev podjetij s sedežem v državi članici EU, EGP ali Švicarski konfederacije / 14. čl. ZČmIS /

1. izvajanje kratkotrajnih storitev izvajalcev iz tretjih držav /36.čl.ZZSDT. - 14 dni / 90 dni v kol.letu/

2. prijava kratkotrajnega dela zastopnika /37.čl.ZZSDT - 90 dni v kol.letu/

prijava omogoča opravljanje funkcije ne pa zaposlitve

Prijave se opravljajo preko spletne strani ZRSZ:

https://www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev/prijava_storitev_in_zastopnikov

V. Realizacija DD oz. ED

Kontrola realizacije po ZZSDT

Prijava v zavarovanje mora biti opravljena v 15. ih dneh od vročitve DP oz. ED /v 10-ih dneh za tujce, ki že živijo v RS/

Opustitev prijave v zakonskih rokih ima za posledico razveljavitev dovoljenja / umik soglasja.

Prenehanje zaposlitve – razlog za prenehanje veljavnosti DD/ED

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani ZRSZ

www.ess.gov.si

www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev

www.ess.gov.si/tujci

Info-tocka@ess.gov.si

[tel:01: 3308120](tel:013308120)

